

Ettepanekute koostaja: Sten Perillus, s. perillus@gmail.com						
MUUDATUSETTEPANEKUD	Tegevuse kirjeldus:	Kasu omavalitsustele:		Oodatav tulemus:	Vastutajad/partnerid:	Tegevuskava:
1. Lisada tegevuskavasse (Strateegiline eesmärkide tasand) punkt: Järvamaa ühise finantsteenistuse väljatöötamine ja rakendamine	Töötada välja ja rakendada Paide linna, Türi valla ja Järva valla ühine finantsjuhtimise mudel ning kujundada selle alusel Järvamaa ühine finantsteenistus. Ühise finantsteenistuse eesmärk on koondada kolme omavalitsuse finantsjuhtimise kompetents, vähendada dubleerivaid tegevusi ja personalivajadust, alandada omavalitsuste halduskulusid ning parandada finantsjuhtimise kvaliteeti ja toimepidevust.	Kolme paralleelse finantsstruktuuri asemel kujundatakse üks ühine professionaalne teenistus. Ühise juhtimise, tööjaotuse, protsesside standardiseerimise ja automatiseerimise tulemusena väheneb dubleerivate ametikohtade arv ning kolme KOV-i summaarne finantsvaldkonna personalivajadus ja personalikulu. Suurem ühine meeskond võimaldab paremat spetsialiseerumist ja töötajate asendatavust, vähendab sõltuvust üksikutest võtmeisikutest ning võimaldab arendada tugevamat finantsanalüüsi ja pikaajalise finantsplaneerimise kompetentsi. Ühised infosüsteemid ja protsessid vähendavad süsteemide ülalpidamise ja arendamise kulusid ning võimaldavad võrreldavat ja kvaliteetsemat juhtimisinfot. Vabanevat haldusressurssi on võimalik suunata omavalitsuste põhiteenustesse, investeringutesse ja maakonna arengusse.		Kolme omavalitsuse finantsjuhtimise tugifunktsioonid on võimalikult suures ulatuses koondatud ühtse juhtimise alla. Vähenenud on summaarne personalivajadus ja halduskulu, suurenenud spetsialiseerumine ja asendatavus ning paranenud finantsjuhtimise kvaliteet.	Paide linn, Türi vald, Järva vald, SA Järvamaa.	2027 – analüüs ja kokkulepe 2028 – ühise struktuuri loomine ja üleminek
2. Lisada tegevuskavasse (Strateegiline eesmärkide tasand) punkt: Järvamaa ühise arendusmeeskonna väljatöötamine ja rakendamine	Töötada välja ja rakendada Paide linna, Türi valla ja Järva valla ühine arendusmudel ning kujundada selle alusel Järvamaa ühine arendusmeeskond. Ühise arendusmeeskonna eesmärk on koondada kolme omavalitsuse arenduskompetents, suurendada Järvamaale toodavate välisvahendite ja investeringute mahtu, parandada projektide ettevalmistamise ja elluviimise kvaliteeti ning vähendada omavalitsustes dubleerivaid arendustegevusi.	Kolme paralleelselt tegutseva arendusfunktsiooni asemel kujundatakse üks tugev professionaalne arendusmeeskond, mis teenindab kõiki kolme Järvamaa omavalitsust. Ühine meeskond võimaldab spetsialiseerumist. Igas omavalitsuses ei pea eraldi olema inimesed, kes valdavad kõiki toetusmeetmeid, projektide kirjutamist, investeringute ettevalmistamist, strateegilist planeerimist ja projektijuhtimist. Kompetentsid saab jagada ühise meeskonna sees. Suurem võimekus tuua Järvamaale välisraha. Ühine meeskond jälgib süsteemselt riiklikke ja Euroopa Liidu rahastusvõimalusi, valmistab projekte ette enne taotlusvoorude avanemist ning aitab kujundada suuremaid, mitut omavalitsust hõlmavaid projekte. Tugevamad projektid. Projektide ettevalmistamisel saab ühendada kolme KOV-i vajadused, andmed ja kompetentsi. See võimaldab liikuda väikestelt üksikprojektidelt suuremate ja suurema mõjuga investeringute poole. Vähem dubleerimist ja väiksem personalivajadus. Omavalitsustes väheneb vajadus hoida paralleelselt üleval samu arenduskompetentse. Ühise juhtimise, spetsialiseerumise ja tööjaotuse tulemusena saab vähendada dubleerivaid ametikohti ning kasutada olemasolevat personali efektiivsemalt. Parem projektide järjepidevus. Projektide ettevalmistamine ei sõitu enam nii tugevalt ühest konkreetselt ametnikust. Ühine meeskond tagab töötajate asendatavuse ning teadmiste ja projektide ajaloo säilimise organisatsioonis. Maakonnaülene vaade. Ühine arendusmeeskond võimaldab hinnata investeringuid ja projekte lisaks ühe omavalitsuse vajadusele ka Järvamaa tervikliku arengu seisukohalt.		Järvamaal toimib kolme omavalitsust teenindav ühine professionaalne arendusmeeskond, mis koondab projektide ettevalmistamise, välisvahendite kaasamise, projektijuhtimise, investeringute ettevalmistamise ja strateegilise arendamise kompetentsi. Omavalitsustes on vähenenud dubleerivate arendusfunktsioonide ja ametikohtade vajadus ning suurenenud maakonna võimekus valmistada ette ja ellu viia suuremaid investeringuid ja koostööprojekte.	Paide linn, Järva vald, Türi vald, SA Järvamaa.	2027 – analüüs ja kokkulepe 2028 – ühise struktuuri loomine ja üleminek

Lisada tegevuskavasse (Ruum ja elamumajadus) punkt: Kaasaegse üürielamufondi arendamine Järvamaa omavalitsustes	Luu Paide linnas, Järva vallas ja Türi vallas kaasaegsed, energiatõhusad ja kvaliteetsed üürielamud, et parandada eluasemete kättesaadavust ning toetada uute elanike, noorte perede ja Järvamaale tööle asuvate spetsialistide asumist maakonda. Eesmärk on, et igas Järvamaa omavalitsuses valmib vähemalt üks kaasaegne üürielamu	Uued elanikud ja suurem maksutulu. Kvaliteetse üüripinna olemasolu loob võimaluse Järvamaale tööle tuleval inimesel või perel asuda ka reaalselt maakonda elama. Uute elanike lisandumine suurendab omavalitsuse tulubaasi ning toetab kohalike teenuste, ettevõtluse ja kogukondade püsimist. Tööjõu ja spetsialistide Järvamaale toomine. Omavalitsus saab kasutada kaasaegseid üürikortereid ühe vahendina õpetajate, sotsiaalvaldkonna töötajate ja teiste vajalike spetsialistide värbamisel. Samuti aitab parem eluasemete kättesaadavus kohalike ettevõtetele töötajaid piirkonda tuua. Noorte ja noorte perede hoidmine Järvamaal. Üürikorter võimaldab noorel inimesel või perel alustada iseseisvat elu ilma kohese kinnisvara ostmise kohustusega. See loob võimaluse jääda pärast õpinguid Järvamaale või tulla pärast mujal õppimist maakonda tagasi. Elanike arvu vähenemise pidurdamine. Eluasemete kättesaadavus on üks teguritest, mis mõjutab inimese võimalust piirkonda elama asuda. Kaasaegse üüripinna pakkumine täiendab meetmeid, millega omavalitsused saavad toetada elanike maakonda jäämist ja uute elanike lisandumist. KOV-i töödandjana konkurentsivõime parandamine. Eluaseme pakkumise võimalus annab omavalitsusele täiendava vahendi nende ametikohtade täitmisel, kuhu kohaliku tööjõu hulgast sobivaid inimesi ei leita. Kohaliku majanduse elavdamine. Uued elanikud kasutavad kohalikke kauplusi, teenuseid, huvitegevust ja teisi ettevõtteid. Seega ei piirdu investeeringu mõju ainult üürimajaga, vaid sellel võib olla laiem mõju kohalikele majandusele. Olemasoleva vara parem kasutamine. Kui uue hoone ehitamise asemel on võimalik rekonstrueerida KOV-ile kuuluv alakasutatud hoone, saab investeeringuga anda olemasolevale varale uue funktsiooni ning vähendada kasutusega kinnisvara hulka. Pikaajaline vara omavalitsusele. Erinevalt ühekordsest toetusest jääb üürimaja omavalitsusele või selle osalusega struktuurile pikaajaliseks varaks. Üüritulo aitab katta hoone haldamise ja investeeringuga seotud kulused. Tugevamad kohalikud keskused. Uute elanike lisandumine aitab säilitada nõudlust lasteaias, koolis, kultuuri-, spordi-, ühistranspordi ja teiste kohalike teenuste järele ning toetab Järvamaa linnade ja alevike elujõulisust.	Igas Järvamaa omavalitsuses on rajatud kaasaegne üürielamu, mis parandab kvaliteetse elamispinna kättesaadavust ning toetab uute elanike ja vajalike spetsialistide Järvamaale asumist. Investeering aitab tugevdada Järvamaa konkurentsivõimet elu- ja töökohana ning loob omavalitsustele täiendava võimaluse reageerida kohaliku tööturu ja elanikkonna eluasemevajadustele.	Paide linn, Järva vald, Türi vald, SA Järvamaa, erasektori arendajad ja riik	Läbi tegevus ning lahenduste leidmine koostöös riigiga.	
Lisada tegevuskavasse (ühendused ja taristu) punkt: Mäo loodud bussitaskute juurde ootejaama rajamine	Rajada Mäo liiklussõlme loodud bussitaskute juurde kaasaegne, köetav ja ilmastikukindel reisirajatis. Ootejaam varustatakse istumiskohtade, reaalajas ühistranspordiinfo, tualettruumide, valgustuse ja vajalike mugavustega. Eesmärk on kujundada Mäo bussipeatustest terviklik ja reisirajatis ühistranspordi ühenduspunkt.	Parem ühistranspordi kättesaadavus. Mugav ja turvaline ootejaam parandab Järvamaa elanike võimalusi kasutada Tallinna, Tartu ja teiste keskustega ühendavaid kaugliine. Olemasoleva investeeringu suurem kasutegur. Ootejaama rajamine täiendab loodud bussitaskuid ning suurendab taristu kasutusväärtust. Maakonna atraktiivsuse kasv. Kvaliteetne ühistransporditaristu parandab Järvamaa ligipääsetavust elu-, töö- ja külastuskohana. Paremad ümberistumisvõimalused. Ootejaam toetab kaug- ja maakoondaliinide ühendamist ning vähendab reisirajatis sõituvust isiklikust sõiduvahendist.	2027. aastal on Mäo loodud bussitaskute juurde rajatud kaasaegne ja köetav reisirajatis ootejaam, mis tagab turvalised ja mugavad ootetingimused ning toetab Mäo kujunemist Järvamaa oluliseks ühistranspordi sõlmipunktiks.	Paide linn, Türi vald, Järva vald, Transpordiamet, Järvamaa Ühistranspordi Keskus, SA Järvamaa.	2026 - projekti ettevalmistamine. 2027 - projekti realiseerimine	
Lisada tegevuskavasse (ettevõtlus ja majandus) punkt: Järvamaa ühise väärtuspakkumise loomine uute investeeringute ja kõrgema lisandväärtusega töökohtade toomiseks maakonda	Koostada ja rakendada Järvamaa ühine väärtuspakkumine ettevõtetele ja investoritele, mille eesmärk on tuua maakonda uusi investeeringuid ning luua kõrgema lisandväärtuse ja tasustamisega töökohti. Väärtuspakkumine koondab Paide linna, Türi valla ja Järva valla võimalused ühtseks pakettiks. See sisaldab muu hulgas koostööd ettevõtetele vajaliku tööjõu leidmisel ja koolitamisel; võimalusi konkurentsivõimelisema ja soodsama elektrienergia kättesaadavuse toetamiseks; töötajatele kaasaegsete elukohtade ja üüripindade loomist; ettevõtlusalade ning vajaliku tehnilise ja transporditaristu arendamist; planeeringute ja lubade menetlemise koordineeritud tuge; sobivate kinnistute ja tootmispiindade pakkumist ning ettevõtete investeeringute ettevalmistamise personaalset tuge. Iga suurema investeeringu puhul kujundatakse võimalusel ettevõtte vajadustest lähtuv terviklik lahendus.	Uued investeeringud ja töökohad. Maakonna kolm omavalitsust saavad ettevõtetele pakkuda üksikute kinnistute asemel terviklikku investeerimiskeskonda. Suurem maksutulu. Uued ja kõrgema tasuga töökohad suurendavad kohalike elanike sissetulekuid ja omavalitsuste tulubaasi. Konkurentsivõimelisem ettevõtluskeskkond. Tööjõu, energia, elamispiindade ja taristu küsimusi lahendatakse koos ettevõttega, vähendades investorit jaoks investeeringu tegemise takistusi. Maakonnatülene koostöö. Investorile pakutakse Järvamaad tervikuna – investeering ei pea konkureerima Paide, Türi ja Järva valla vahel, vaid eesmärk on selle jõudmine Järvamaale. Kõrgema lisandväärtusega töökohad. Väärtuspakkumise fookus on eelkõige investeeringutel, mis loovad kestlikke ja konkurentsivõimelise tootmisega töökohti.	Järvamaal on välja töötatud ja kasutusele võetud ühine investorite väärtuspakkumine ning investeeringute teenindamise mudel. Maakonnal on selgelt kirjeldatud pakettid ja võimalused tööjõu, energia, elamispiindade, maa, taristu ja KOV-i toe osas. Tekib süsteemne võimekus tegeleda aktiivselt uute ettevõtete ja investeeringute Järvamaale toomisega. Tulemuseks on uued investeeringud, kõrgema lisandväärtusega töökohad ning omavalitsuste maksubaasi kasv.	Paide linn, Türi vald, Järva vald, SA Järvamaa, ettevõtjad, haridusasutused, energiasüsteemide partnerid, riigiasutused	2027 – väärtuspakkumise väljatöötamine, kinnistute, tööjõu, energia- ja taristuvõimaluste kaardistamine ning investorite teenindamise mudeli loomine. 2028 – väärtuspakkumise rakendamine ja aktiivne investorite kaasamine.	

Lisada tegevuskavasse (haridus) punkt: Kõrgkoolide õppe- ja arendustegevuse toomine Järvamaale	Teha süsteemset koostööd Eesti kõrgkoolidega eesmärgiga tuua Järvamaale kõrgkoolide filiaale, õppekeskusi, püsivaid õpperühmi või Järvamaa vajadustest lähtuvalt õppekavasid ja täiendusõpet. Kaardistada koostöös omavalitsuste ja ettevõtjatega valdkonnad, kus Järvamaal on suurim vajadus kõrgharidusega spetsialistide järele, ning koostada kõrgkoolidele maakondlik väärtuspakkumine. Omavalitsused toetavad kõrgkoolide Järvamaale tulekut võimalusel ruumide, taristu, praktikabaaside, ettevõtluskoostöö ja muude vajalike lahendustega. Eraldi tähelepanu pööratakse õppekavadele, mis toetavad Järvamaa ettevõtlust, avalikke teenuseid ja maakonna pikaajalist arengut.	Noorte hoidmine ja Järvamaale toomine. Kõrghariduse omandamise võimalus maakonnas vähendab vajadust pärast gümnaasiumi lõpetamist õppimiseks maakonnast lahkuda ning toob Järvamaale õppima noori mujalt Eestist. Kvalifitseeritud tööjõu kasv. Kohapealne õpe võimaldab koolitada spetsialiste vastavalt Järvamaa ettevõtete ja avaliku sektori vajadustele. Ettevõtluse areng. Kõrgkoolide, ettevõtete ja omavalitsuste koostöö loob võimalused praktikaks, rakendusuuringuteks, innovatsiooniks ja tootearenduseks. Elanike arvu ja kohaliku majanduse toetamine. Järvamaal õppivad inimesed kasutavad kohalikke teenuseid ning võivad pärast õpinguid jääda maakonda tööle ja elama. Täiskasvanute ümber- ja täiendusõpe. Kõrgkoolide kohalolek parandab ka juba töötavate Järvamaa elanike võimalusi omandada uusi teadmisi ja kvalifikatsiooni.	Järvamaal on loodud püsiv koostöömudel vähemalt ühe Eesti kõrgkooliga ning maakonnas toimub regulaarne kõrgharidustaseme õppe- või arendustegevus. Eesmärk on jõuda vähemalt ühe kõrgkooli püsiva õppetükkuse, filiaali, õppekeskuse või regulaarse õppeprogrammi tegutsemiseni Järvamaal. Õppevaldkonnad lähtuvad Järvamaa tööjõuvajadusest ja arengusuundadest.	Paide linn, Türi vald, Järva vald, SA Järvamaa, Eesti kõrgkoolid,	Jooksev tegevus.	
--	---	--	--	--	-------------------------	--